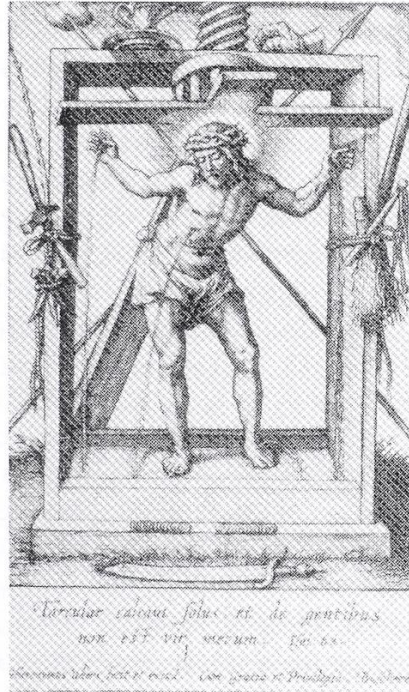

się obraz olejny z przedstawieniem *Tłoczni Mistycznej* wykonany według grafiki Hieronima Wierixa³⁹.

[4. *Chrystus jako Tłoczni Mistyczna*, rzeźba z klasztoru San Francisco w Limie, XVIII w.(?) (fot. Ewa Kubiak), Hieronim Wierix, przed 1619 r. (fot. Ewa Kubiak)]

Ciekawe są również rzeźbiarskie interpretacje tematu, w znacznie mniejszym stopniu nawiązujące do niderlandzkiej grafiki, ale również bardzo interesujące. Prace wykonane w tej technice były zdecydowanie mniej popularne, jednak obecne zarówno w sztuce polskiej, jak i peruwiańskiej. W Polsce na uwagę zasługuje figura ukazująca Chrystusa jako Tłocznę Mistyczną z kościoła bernardynów w Opatowie pochodzi najprawdopodobniej z XVII w.⁴⁰ W kręgu sztuki hiszpańskiej interesująca wydaje się rzeźba autorstwa Nicolasa de Bussy wykonana dla bractwa Matki Boskiej Karmelińskiej w Murcii po roku 1688, kiedy to urodzony w Strasburgu artysta przybył do Hiszpanii. Na ramionach Chrystusa spoczywa krzyż, ale nogi Zbawiciela swobodnie stoją na ziemi. Ma otwarte oczy i jest przedstawiony jako żywa postać, z jego boku wypływa krew i woda (wykonane z tkaniny), które anioł zbiera do kielicha. Zdaniem Xaviera Braya, jednym ze źródeł ikonograficznych rzeźby mogła być grafika,

³⁹ DELUGA 2008: 66–67; il. A27; DELUGA 2009: 34–35.

⁴⁰ KZSP 1959: 49, fig. 99.